

MỘT SỐ GIẢI PHÁP GIÚP HỌC SINH PHỔ THÔNG ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ HỢP VỚI SỞ TRƯỜNG BẢN THÂN VÀ XU THẾ TRONG THỜI ĐẠI 4.0

Nguyễn Đình Đức
Trường THPT Quỳnh Lưu 2

Tóm tắt: Trong thời đại 4.0, công nghệ được ứng dụng rộng rãi vào nhiều ngành nghề, lĩnh vực sản xuất, tự động hóa thay thế lao động chân tay, robot thay thế con người. Do đó, nhiều ngành nghề có khả năng bị “xóa sổ”. Bên cạnh đó, sẽ có những ngành nghề mới được hình thành. Vì vậy việc định hướng nghề nghiệp cho học sinh THPT có ý nghĩa vô cùng quan trọng, giúp các em tìm đúng ngành nghề phù hợp, tạo cơ hội và khả năng phát triển. Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực tiễn trong việc lựa chọn nghề của học sinh các trường trung học phổ thông (THPT) trong những năm gần đây, tác giả đề xuất một số giải pháp để định hướng nghề hợp sở trường và xu thế trong thời đại công nghệ 4.0.

Từ khóa: Giải pháp, định hướng nghề, trường THPT

SOME SOLUTIONS TO HELP HIGH SCHOOL STUDENTS ORIENT THEIR CAREERS IN LINE WITH THEIR APTITUDES AND THE TRENDS OF THE 4.0 ERA

Abstract: In the 4.0 era, technology is widely applied across many occupations and production fields; automation is replacing manual labor, and robots are taking the place of humans. Consequently, many professions are likely to be “wiped out,” while new ones will emerge. Therefore, career orientation for high school students is of utmost importance, helping them find the right profession that suits them, creating opportunities and potential for development. Based on theoretical research and practical studies on career choices made by high school students in recent years, the author proposes several solutions for career guidance that align with students’ aptitudes and the trends of the 4.0 technology era.

Keywords: Solutions, career orientation, high school.

Nhận bài: 15/10/2025

Phản biện: 14/11/2025

Duyệt đăng: 19/11/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Công tác phân luồng, hướng nghiệp là chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước, là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị để đáp ứng yêu cầu phát triển nguồn nhân lực, phát triển kinh tế - xã hội trong tình hình mới. Xu hướng việc làm hiện nay và trong thời gian tới đang có sự thay đổi nhằm đáp ứng yêu cầu của sự phát triển xã hội, xu thế hội nhập và đặc biệt là trong thời đại 4.0.

Công Nghệ 4.0 tạo ra những thách thức mới và mở ra cơ hội cho những ngành nghề mới nổi. Chọn đúng nghề nghiệp có nghĩa là bạn có cơ hội hưởng lợi từ sự phát triển của công nghệ, tăng khả năng nghề nghiệp và thu nhập. Bộ GD&ĐT công bố sự thay đổi mới về kỳ thi Tốt nghiệp trung học phổ thông (TN THPT) từ năm 2025 theo phương thức thi 4 môn, trong đó, 2 môn Toán và Ngữ văn bắt buộc và 2 môn học sinh lựa chọn trong các môn: Ngoại ngữ, Lịch sử, Địa lý, Vật lý, Hóa học, Sinh học, Tin học, Công nghệ, Giáo dục Kinh tế và Pháp luật. Việc có 36 cách lựa chọn các môn thi, thay vì 4 tổ hợp như trước đây, dẫn tới công tác tư vấn hướng nghiệp, lựa chọn ngành nghề là cần thiết hơn bao giờ hết.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Nguyên tắc định hướng nghề nghiệp

Định hướng nghề nghiệp cho học sinh THPT ngay từ ban đầu sẽ giúp các em có nhiều lựa chọn hơn trong việc xác định nghề nghiệp tương lai của

mình. Từ đó, thiết lập lộ trình học tập và phát triển đúng đắn. Qua việc kiểm được phương hướng phát triển từ sớm, học sinh sẽ phát huy tối đa năng lực, sở trường của mình, từ đó có thêm nhiều lợi thế so với bạn bè đồng trang lứa khi tìm kiếm cơ hội việc làm sau này. Việc giáo dục hướng nghiệp hiện nay không chỉ là vấn đề của riêng ngành Giáo dục mà là vấn đề chung của toàn xã hội, bởi học sinh THPT chính là nguồn nhân lực tương lai của đất nước. Là yếu tố quan trọng trong định hình nền kinh tế xã hội trong tương lai.

Theo nghiên cứu tổng hợp, có 3 yếu tố lớn nhất ảnh hưởng tới quyết định lựa chọn ngành nghề của mỗi người. Đó là: Sở thích, khả năng và nhu cầu xã hội.

Năm nguyên tắc khoa học trong lựa chọn nghề nghiệp gồm:

* **Nguyên tắc 1:** Chọn ngành nghề phù hợp với sở thích và hứng thú của bản thân.

* **Nguyên tắc 2:** Chỉ nên chọn ngành nghề mà bản thân có khả năng đáp ứng.

* **Nguyên tắc 3:** Chỉ chọn ngành, chọn nghề khi đã có hiểu biết đầy đủ về ngành/ngành.

* **Nguyên tắc 4:** Không chọn nghề mà xã hội không còn nhu cầu.

* **Nguyên tắc 5:** Chọn nghề đáp ứng được những giá trị mà bản thân coi là quan trọng và có ý nghĩa.

2.2. Những đặc trưng trong công tác định hướng nghề nghiệp

* **Tính khả thi:** Định hướng, quy hoạch trên cơ sở căn cứ thực tế chứ không phải là ảo tưởng hay mơ ước viển vông. Nếu không sẽ rất dễ dễ lờ mờ mất cơ hội phát triển sự nghiệp.

* **Tính logic về thời gian:** Định hướng, quy hoạch là hành động dự tính cho tương lai. Xác định mục tiêu của tương lai. Do vậy các hoạt động, mục tiêu chủ yếu khi nào tiến hành? Khi nào hoàn thành?...đều phải có trật tự và sự sắp xếp cụ thể về thời gian. Nhằm làm căn cứ giám sát và kiểm tra hành động.

* **Tính linh hoạt:** Định hướng mục tiêu nghề nghiệp trong thời đại 4.0 sẽ đề cập đến nhiều nhân tố có thể thay đổi. Do vậy, định hướng kế hoạch phải có tính đàn hồi, có không gian co giãn. Nhằm tăng thêm tính linh hoạt cho định hướng, kế hoạch.

* **Tính bền vững và liên tục:** Mỗi giai đoạn phát triển trong đời người nên liên tục và xuyên suốt lẫn nhau.

2.3. Quy trình định hướng nghề nghiệp

Các học sinh THPT muốn có được định hướng nghề nghiệp tốt phải hội tụ đủ ba yếu tố. Thứ nhất là đam mê, yêu thích, muốn được dành mọi sức lực và tâm huyết để theo đuổi ngành nghề đó. Thứ hai là năng lực, khả năng và thể mạnh của bản thân. Mỗi cá nhân phải nắm được điểm mạnh, điểm yếu của bản thân để có sự chuẩn bị cũng như chọn lựa nghề nghiệp sao cho phù hợp với năng lực của bản thân. Thứ ba là cơ hội nghề nghiệp của ngành mình lựa chọn.

* Các bước cơ bản trong việc định hướng nghề nghiệp cho học sinh THPT

Bước 1: Thầy/cô cha/mẹ nên định hướng cho học sinh hiểu bản thân các em muốn làm công việc gì? muốn làm việc như thế nào? Không nên cố ép các em học sinh (HS) phải đi theo hướng nghề nghiệp đang “hot” vì quan niệm rằng nghề này sau này sẽ có cơ hội hơn các nghề nghiệp khác, hoặc bắt ép con em mình phải chọn lựa nghề nghiệp theo truyền thống gia đình.

Bước 2: Các em HS cần xác định năng lực học tập và điều kiện hiện tại của mình có hợp với nghề không? Căn cứ vào điểm học tập, nhất là các môn thi tuyển sinh đầu vào của ngành mà các em định theo học hoặc các năng khiếu mà mình có (như múa, vẽ, ca hát) để có hướng đi phù hợp cho bản thân.

Bước 3: Sau khi đã chọn được nghề mình mong muốn theo đuổi, các em phải tận dụng các cơ hội có được làm một số việc liên quan tới nghề mình lựa chọn để xem thử năng lực, tính cách của bản thân mình có phù hợp với nghề đó hay không?

Bước 4: Tìm hiểu về nghề mình sẽ chọn. Các em có thể tiếp cận kiến thức bằng nhiều cách, từ internet, từ sách vở, từ anh chị đi trước, tham gia các hoạt động ngoại khóa có liên quan đến nghề nghiệp, tham khảo những lời khuyên bổ ích từ gia đình, nhà trường hoặc từ các nhà tư vấn hướng nghiệp.

Bước 5: Sẵn sàng chuẩn bị phương án hai nếu chẳng may thất bại. Rất có thể các em HS sẽ không thể đổ vào trường đại học mà mình mong muốn. Phụ huynh học sinh (PHHS) là người chuẩn bị sẵn tinh thần cho các em và các em HS cũng cần hiểu rằng Đại học không phải là tất cả. Các em vẫn có thể thành công bằng những con đường khác.

2.4. Tác động của công nghệ 4.0 trong định hướng nghề nghiệp

Thứ nhất, tác động của “trí tuệ nhân tạo” đến việc làm;

Thứ hai, tác động của internet kết nối vạn vật đến việc làm;

Thứ ba, tác động của dữ liệu lớn đến việc làm;

Thứ tư, đánh giá tác động chung của công nghệ 4.0 đến việc làm.

2.5. Thực trạng định hướng nghề nghiệp cho học sinh

Để tìm hiểu về định hướng nghề nghiệp cho HS ở các trường THPT sau khi tốt nghiệp, tiến hành khảo sát 1.000 học sinh ở địa bàn Quỳnh Lưu và Hoàng Mai (cũ) trên Google Form.

Kết quả khảo sát cho thấy nhiều HS đã thấy được hậu quả của việc định hướng sai nghề nghiệp trong thời đại 4.0. Hầu hết các em lựa chọn ngành học do đam mê, sở thích. Tuy nhiên mức độ hiểu biết về ngành mà HS lựa chọn còn chung chung, chưa định hình cụ thể. Điều đó có thể dẫn đến việc lựa chọn sai về nghề nghiệp. Xu hướng HS lựa chọn học cao đẳng, đại học chiếm tỉ lệ cao; số ít lựa chọn học nghề, du học, xuất khẩu lao động hoặc đi làm. Tuy nhiên thực tế cho thấy tỉ lệ thất nghiệp hàng năm của sinh viên sau khi tốt nghiệp đang gia tăng và báo động.

Do việc định hướng nghề chưa làm tốt nên các em không thể hình dung ra nghề nghiệp sau này của mình như thế nào. Vì thế, việc lựa chọn trường và nghề nghiệp của các em còn theo cảm tính. Đa phần các em vào Đại học (ĐH), cao đẳng (CĐ) là lựa chọn đầu tiên. Tuy nhiên, nhiều em năng lực có hạn mà vẫn cố thi vào ĐH, CĐ đã gây ra lãng phí cả về tiền của, công sức và thời gian.

2.6. Các giải pháp đề xuất để giải quyết vấn đề

2.6.1. Xây dựng và triển khai thực hiện nghiêm túc kế hoạch công tác hướng nghiệp và phân luồng học sinh

Các trường THPT cần quan tâm bố trí giáo viên tham gia công tác giáo dục hướng nghiệp và tư vấn học nghề cho HS cả 3 khối. Đồng thời, phối hợp với các Trung tâm GDDN - GDTX, các trường dạy nghề trong tỉnh, các tổ chức doanh nghiệp, các công ty du học để tổ chức tư vấn hướng nghiệp cho HS thông qua các hoạt động ngoại khóa, tham quan, trải nghiệm tại các trường dạy nghề, các doanh nghiệp...

Ban Giám hiệu (BGH) các nhà trường cần xây dựng Kế hoạch hướng nghiệp và phân luồng HS ở ngay đầu năm học, phối hợp với các tổ chức đoàn thể, giáo viên chủ nhiệm (GVCN), giáo viên bộ môn (GVBM), PHHS và đặc biệt là HS trong công tác định hướng nghề nghiệp để mang lại hiệu quả cao nhất. Thành lập Ban tư vấn hướng nghiệp để thực hiện kiểm tra giám sát việc thực hiện công tác hướng nghiệp và phân luồng của GVCN tại các khối lớp, đồng thời hỗ trợ GVCN, GVBM trong việc thực hiện kế hoạch hướng nghiệp và phân luồng hợp với sở trường bản thân và xu thế trong thời đại 4.0.

2.6.2. Kịp thời cập nhật thông tin về nhu cầu của thị trường lao động, tư vấn phù hợp với điều kiện sức khỏe, giới tính, nhu cầu của học sinh

Thực tế cho thấy, trong những năm qua không chỉ có tình trạng sinh viên mới ra trường thất nghiệp mà nhiều sinh viên ra trường 2-3 năm vẫn chưa tìm được việc làm hoặc không tìm được ngành nghề phù hợp. Rất nhiều học sinh đứng trước ngưỡng cửa lựa chọn nghề nghiệp bị phụ thuộc vào gia đình có xu hướng chạy theo các nghề “hot” để theo kịp bạn bè, chứ không thực sự vì đam mê và đúng sở trường. Chính vì vậy nhà trường đặc biệt quan tâm tới việc kịp thời cập nhật thông tin về nhu cầu của thị trường lao động, tư vấn với điều kiện sức khỏe, giới tính, nhu cầu của học sinh.

Xu thế nghề nghiệp hiện nay:

Thiết kế;

Lập trình viên;

Kỹ sư công nghệ ô tô;

Truyền thông Marketing;

MMO (Making money online);

Nghề làm đẹp (Spa).

2.6.3. Phối hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội trong công tác tư vấn, hướng nghiệp để tuyên truyền nâng cao nhận thức về giá trị nghề nghiệp cho phụ huynh, học sinh

Đổi mới công tác hướng nghiệp cho HS trung học là một nội dung quan trọng và có tính cấp thiết trong quá trình đổi mới giáo dục phổ thông.

Công tác hướng nghiệp đã và đang được tiến hành cả trong lẫn ngoài nhà trường. Tuy nhiên, để đạt được hiệu quả tốt hơn, cần có những giải pháp, sự thay đổi về hình thức giáo dục và tuyên truyền để tác động tích cực đến các đối tượng của tuyên truyền hướng nghiệp, không chỉ là HS, mà còn cả phụ huynh và các lực lượng giáo dục khác trong xã hội, cụ thể:

Phối hợp giữa GVCN và GVBM trong định hướng nghề nghiệp liên quan đến môn học

Thứ nhất: GVCN phải thường xuyên theo dõi kết quả học tập và đạo đức của các em qua sổ điểm, sổ đầu bài, trực tiếp qua GV dạy từng môn để nắm bắt kịp thời năng lực của từng em. Qua việc theo dõi ấy có thể giúp đỡ các em như lựa chọn những HS khá giỏi đưa vào đội tuyển bồi dưỡng nâng cao kiến thức, đối với những em học kém hơn thì nên quan tâm ôn tập kịp thời để giúp HS lựa chọn được nghề nghiệp phù hợp.

Thứ hai: GVCN phản ánh, trao đổi kịp thời những mong muốn của HS đến GVBM, ngược lại GVBM cung cấp danh sách HS yếu, cá biệt môn học nào đó ở lớp cho GVCN biết kịp thời có biện pháp giải quyết, động viên HS cố gắng vươn lên trong học tập, đáp ứng được chương trình GDPT 2018.

Thứ ba: GVCN biết lắng nghe những nhận xét của GVBM thậm chí là những phê phán cá nhân, tập thể lớp mình sau đó chọn lọc, phân tích thông tin để phối hợp tác động giáo dục cùng chiều, khắc phục khó khăn, vướng mắc của HS trong quá trình học tập, để đạt nguyện vọng của HS với GVBM, để nâng cao chất lượng giáo dục.

Thứ tư: Qua tìm hiểu năng lực của học sinh GVCN cần phối hợp với GVBM để giảng giải cho các em có thể tìm thấy khối học phù hợp với mình, định hướng nghề nghiệp cho các em đặc biệt là HS khối 12.

Thứ năm: Việc ôn tập, chuyên tâm môn học khối là tốt nhưng không được đồng nghĩa bảo các em từ bỏ hay xem thường các môn học khác. Như thế là một việc làm hoàn toàn sai lầm, khiến các em luôn trong tình trạng bị động và các em sẽ thiếu kiến thức sau này khi ra trường lập nghiệp.

Thứ sáu: GVCN và GVBM cần phối hợp động viên các em khi có chuyện không vui hoặc học tập kém. Vì vậy nhà bác học Thomas Edison đã nói: “Cuộc sống không cần bạn giỏi nhất mà cần những bạn có cố gắng nhiều nhất”, “Điểm yếu nhất của chúng ta nằm ở sự bỏ cuộc. Con đường chắc chắn nhất để đi đến thành công là luôn luôn thử đi thử lại nhiều lần”

Phối hợp với cha mẹ học sinh trong công tác tư vấn, hướng nghiệp

Để giúp con hướng nghiệp, điều quan trọng nhất là PHHS biết được các bước cần làm và cách thực hiện từng bước một cách hiệu quả nhất. PHHS cần nghiên cứu, triển khai thực hiện có hiệu quả 4 bước sau:

Bước 1: Liệt kê các ngành nghề HS yêu thích: đưa ra câu hỏi gợi ý cho HS như sau này con muốn làm việc gì? Khi lớn lên con muốn trở thành người như thế nào? Lập danh sách ngành nghề theo thứ tự ưu tiên (HS biết, sở thích của HS...), mỗi ngành nghề cần xác định các yếu tố: công việc, cơ hội thăng tiến, môi trường làm việc, thu nhập, tính chất công việc, tính phù hợp xã hội.

Bước 2: Tìm hiểu ngành nghề: Tìm hiểu các nghề trong danh sách, các yêu cầu của từng ngành nghề: đầu vào, đầu ra; năng lực, tính cách, điều kiện lao động, nhu cầu xã hội. Mỗi nghề đòi hỏi những tố chất riêng, chẳng hạn như: Nghề Y thì phải có lòng nhân hậu, thương người, có sự kiên trì và nhẫn nại, sự can đảm (không yếu bóng vía, không sợ máu, không sợ bẩn), tính cẩn thận, tỉ mỉ, trung thực, biết cách tạo sự tin cậy, cảm thông chia sẻ với bệnh nhân, khả năng quan sát, phán đoán tốt, nhạy bén, đôi bàn tay khéo léo, có sức khỏe...

Bước 3: Chọn nghề tối ưu: Dựa trên danh sách đã được liệt kê hãy xác định ngành, nghề phù hợp HS theo các yếu tố: HS yêu thích: nội dung công việc; điều kiện lao động; giá trị và ý nghĩa đối với bản thân và các cơ hội phát triển. Có năng lực đáp ứng: sức khỏe, tính cách; năng lực học tập, làm việc và điều kiện gia đình. Ngành nghề phù hợp nhu cầu xã hội...

Bước 4: Cùng HS xây dựng và thực hiện kế hoạch đạt mục tiêu nghề nghiệp: Dựa trên nghề đã lựa chọn, tìm hiểu thông tin và xác định xem ngành nghề đó thuộc lĩnh vực nào, các môn học chính và có những nơi nào đào tạo. Xây dựng kế hoạch và xác định mục tiêu học tập để trẻ phấn đấu, để kế hoạch này tại bàn học của HS. Lập danh sách các trường đào tạo theo hệ đã lựa chọn: công lập, dân lập, điểm chuẩn, chỉ tiêu, uy tín, địa điểm, học phí, khối xét tuyển... Trong quá trình này, theo định kỳ (1 năm, 5 tháng...) cùng HS đánh giá kết quả đã đề ra.

Phối hợp với các doanh nghiệp, trường ĐH, CĐ, TC, trường đào tạo nghề, công ty du học để có thông tin tuyên truyền, vận động PHHS và HS lựa chọn hướng đi phù hợp

+ Tuyên truyền, nâng cao nhận thức về tầm

quan trọng của công tác tư vấn hướng nghiệp và giáo dục định hướng nghề nghiệp cho HS trong chương trình giáo dục phổ thông;

+ Trang bị kiến thức về hướng nghiệp cho HS trong việc khám phá sở thích, khả năng nghề nghiệp của bản thân; giúp HS biết liên hệ với thông tin về thị trường tuyển dụng lao động, thông tin về ngành nghề, thông tin về các cơ sở đào tạo ở các trình độ đào tạo đại học, cao đẳng, trung cấp để xác định hướng đi sau khi tốt nghiệp THPT; giúp HS hiểu biết về thế giới nghề nghiệp và định hướng chọn ngành nghề phù hợp trong tương lai;

+ Bồi dưỡng kỹ năng tổ chức hướng nghiệp cho giáo viên, cán bộ làm công tác tư vấn hướng nghiệp;

+ Tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp, chuyên gia, nhà tuyển dụng có dịp để giới thiệu, tư vấn tuyển sinh, tư vấn chọn ngành nghề cho HS trong ngày hội tư vấn hướng nghiệp; tạo điều kiện cho các em HS được tìm hiểu, trải nghiệm về nghề nghiệp trong ngày hội tư vấn hướng nghiệp hoặc tại cơ sở đào tạo.

2.6.4. Tăng cường tổ chức các hoạt động trải nghiệm thực tế về nghề nghiệp cho học sinh

Phân luồng học sinh THPT một cách hợp lý đang là mục tiêu và cũng là chiến lược quan trọng của ngành Giáo dục, quyết định sự phát triển nhân lực của quốc gia. Theo đánh giá của các chuyên gia, thì việc tăng cường tổ chức hoạt động trải nghiệm nghề nghiệp thực tế rất quan trọng để HS nhìn nhận được bức tranh về thị trường lao động hiện nay.

2.6.5. Xây dựng các câu lạc bộ theo sở thích cho học sinh

Để đạt được mục tiêu dạy và hỗ trợ hướng nghiệp hiệu quả, các trường THPT cần đẩy mạnh sức thu hút của mô hình câu lạc bộ. Tham gia sinh hoạt câu lạc bộ sở thích, HS sẽ được trải nghiệm, tìm hiểu lĩnh vực nghề nghiệp mà bản thân mong muốn trong tương lai. Điều này giúp các em chủ động, có kế hoạch học tập rõ ràng trong những năm cuối cấp.

Hiện nay, Chương trình GDPT 2018 giúp HS làm chủ kiến thức phổ thông, biết vận dụng hiệu quả kiến thức, kỹ năng đã học vào đời sống và tự học suốt đời, có định hướng lựa chọn nghề nghiệp phù hợp. Do đó các câu lạc bộ trong trường học sẽ là môi trường khá thuận lợi để các em ứng dụng kiến thức lý thuyết vào thực tế.

2.6.6. Hướng dẫn học sinh khảo sát nghề nghiệp trực tuyến

Tư vấn hướng nghiệp là một lĩnh vực tác nghiệp chuyên môn và chính sách được tích hợp chặt chẽ trong các hệ thống giáo dục, đào tạo. Đặc

biệt, trong giai đoạn lứa tuổi học sinh trung học phổ thông, nhu cầu được tư vấn các thông tin nghề nghiệp, hướng dẫn chọn nghề phù hợp với năng lực, sở thích, đam mê của bản thân và trao đổi, trải nghiệm ngành nghề luôn được hiện hữu.

Theo đó, các em HS sẽ làm một bài trắc nghiệm trong vòng 15 phút trên máy tính. Sau khi làm bài khảo sát, HS cho biết, các câu hỏi trắc nghiệm khá đơn giản liên quan đến sở trường, sở thích, thể mạnh về các môn học, thậm chí là sở đoản, ngành nghề yêu thích, mong muốn môi trường làm việc... và cả câu hỏi về tâm lý. Cần tiến hành khảo sát năng lực HS khối 11, khối 12 trên máy tính. Kết quả của bài khảo sát này là một trong những căn cứ để HS, PH và GVCN tham khảo nhằm có những tư vấn, hướng nghiệp cho các em lựa chọn ngành, nghề phù hợp trong tương lai.

2.6.7. Xây dựng quỹ khuyến học, khuyến tài để thấp sáng thêm ước mơ nghề nghiệp cho học sinh khó khăn

Giữa gia đình, nhà trường, xã hội, các ban ngành phải có sự thống nhất về quan điểm, chủ trương, mục đích trong việc giáo dục lòng nhân ái cho các em HS thông qua hoạt động thiện nguyện. Có như vậy thì chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục lòng nhân ái cho các em mới không ngừng được nâng cao. Gia đình và xã hội phải có những hiểu biết nhất định về các yêu cầu của nhà trường trong việc giáo dục lòng nhân ái và phải thường xuyên quan tâm đến công tác này.

Hội khuyến học các nhà trường cần rà soát danh sách những HS có hoàn cảnh gia đình khó khăn nhưng cố gắng vươn lên trong học tập và rèn

luyện theo từng năm học, đồng thời tham khảo thêm ý kiến của các thầy/cô giáo đang làm công tác chủ nhiệm lớp.

2.6.8. Sử dụng hình thức nên gương thực tế thành công từ việc lựa chọn đúng nghề nghiệp tương lai

Trong công tác định hướng nghề cho HS hợp với sở trường và xu thế trong thời đại 4.0, nhà trường cần quan tâm việc chia sẻ cho HS những thể hệ HS thành công từ việc chọn đúng nghề nghiệp cho tương lai. Biện pháp này có thể được thực hiện bằng nhiều cách: Tuyên dương trước trường; gặp mặt nhân chứng; tham quan phòng Truyền thống nhà trường... Tất cả nhằm mục đích động viên, khích lệ cho các em học sinh trước ngưỡng cửa quan trọng của cuộc đời.

III. KẾT LUẬN

Định hướng nghề nghiệp cho HS hợp với sở trường bản thân và xu thế trong thời đại 4.0 là một việc cần thiết. Trong giáo dục nghề nghiệp HS luôn là chủ thể của mọi hoạt động cho nên cái “tôi” của các em luôn luôn trỗi dậy. Nếu các em không được định hướng nghề nghiệp đúng đắn thì các em dễ lựa chọn sai nghề nghiệp tương lai.

Việc định hướng nghề nghiệp cho HS hợp với sở trường bản thân và xu thế trong thời đại 4.0 đã mang lại nhiều tín hiệu đáng mừng cho sự nghiệp giáo dục HS tại các trường THPT, HS thấy được tầm quan trọng của việc định hướng sớm nghề nghiệp và thành công sau khi lựa chọn đúng nghề nghiệp. Khi định hướng được nghề nghiệp tương lai HS sẽ có kế hoạch cụ thể để đạt ước mơ về nghề nghiệp của mình.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Viện Nghiên cứu Giáo dục Trường Đại học Sư phạm TPHCM (2007), *Kiểm yếu hội thảo phân luồng*.

Đối thoại chính sách cao cấp về phát triển nguồn nhân lực trong kỷ nguyên số... tại Hội nghị các quan chức cao cấp APEC lần thứ hai (SOM-2) được tổ chức tại Hà Nội, ngày 15-5-2017.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2013), *Tài liệu tập huấn Đổi mới giáo dục hướng nghiệp trong trường trung học, tài liệu lưu hành nội bộ*

Bộ Giáo dục và Đào tạo (1981), Thông tư 31/TT ngày 17 tháng 8 năm 1981 của Bộ Giáo dục về hướng dẫn thực hiện Quyết định 126/CP ngày 19/3/1981 của Hội đồng Chính phủ *Về công tác hướng nghiệp trong trường phổ thông và việc sử dụng hợp lý học sinh phổ thông cơ sở, phổ thông trung học tốt nghiệp ra trường*.

Phạm Văn Khanh (2012), Luận án tiến sĩ Giáo dục hướng nghiệp trong dạy học các môn khoa học tự nhiên ở trường trung học phổ thông khu vực trung Nam Bộ, Đại học Sư phạm Thái Nguyên.